

Vedtak vedrørende overgangen til åpen tilgang (Open Access) for Historisk tidsskrift

Årsmøtet vedtok i 2016 at:

- Det er et mål for HIFO med overgang til en løsning med åpen tilgang (Open Access).
- Betingelsene for våren 2016 er for uklare til at vi kan gjennomføre overgangen i 2017. Finansieringen av forfattere som ikke rapporterer til Cristin og ikke-fagfelleverderte bidrag til tidsskriftet står sentralt her.
- Grunnet uavklarte betingelser fortsetter *Historisk Tidsskrift* som abonnementstidsskrift i 2017. Situasjonen for 2018 vurderes på nytt av styret frem til neste årsmøte.

Historisk tidsskrift utgis derfor i år (2017) som abonnementstidsskrift.

Utvikling i perioden 2016–2017

Det siste året har det vært en utvikling med tanke på hvordan den fremtidige finansieringsløsningen for tidsskrifter med åpen tilgang. Gjennombruddet kom med Humaniorameldingen som ble lagt frem i Stortinget i april.

I meldingen gir regjeringa beskjed om at:

Regjering vil bidra til at allmennheten får åpen tilgang til norske humanistiske og samfunnsvitenskapelige tidsskrifter av høy kvalitet ved å støtte utprøvingen av en nasjonal konsortiemodell for innkjøp av slike tidsskrifter i en overgangs- og etableringsfase fra 2017 til 2020. Før støtten videreføres etter det, bør ordningen vurderes på en egnet måte.

I korte trekk vil tidsskrifteier/utgiver forhandle med CERES (tidl. Cristin) om økonomisk støtte. Dette erstatter tidligere støtteordninger fra Norges forskningsråd, som ikke lenger skal ha ansvar for dette. Finansieringen av tidsskriftene skal i overgangsordningen forutsette at institusjonene skal betale tilsvarende sine nåværende abonnementsutgifter inn i potten. Regjeringen har sagt at de i prøveperioden vil bidra med midler til en konsortiemodell. Regjeringen er på nåværende tidspunkt klare på at de ikke ønsker en APC-ordning (publiseringsavgift for enkeltartikler som belastes forfatteren). Den skisserte konsortiemodellen ser ut til å ta hensyn til HTs viktigste bekymringer: at den må omfatte utenlandske forfattere, forfattere uten institusjonstilknytning og dessuten stoff som er vitalt for fagets infrastruktur, som bokmeldinger og debattinnlegg.» På sikt vil finansiering av publisering i tidsskrifter med åpen tilgang være en del av prosjekt- og forskningsbudsjetter slik vi forstår det.

Imidlertid har vi ingen erfaringer på nåværende tidspunktet om hvordan dette vil slå ut finansielt for de enkelte tidsskriftene, og vi har blitt informert om at de første forhandlingene for finansiering av 2018 vil først skje til høsten. Det er fortsatt usikkert hvordan modellen vil bli etter 2020, og dermed også for historikere uten institusjonstilknytning. Vi vet heller ikke hvordan finansieringen vil slå ut for honorering av redaksjonssekretær.

Vedrørende spørsmålet om eksklusiv publisering på papir for HIFOs medlemmer ved overgang til åpen tilgang har Universitetsforlaget stilt seg positive til dette, men det fordrer et visst opplag eller en kollektiv avtale.

Styrets vurdering

Historisk tidsskrift har per i dag en sunn økonomi, og det er derfor ikke nødvendig med en overgang til åpen tilgang på grunn av dette. Imidlertid mener styret at HIFO ikke kan avvente situasjonen i for lang tid, da det alltid vil være en usikkerhet med tanke på finansieringen av tidsskriftet og det vil også være u hensiktsmessig å fortsette som abonnementstidsskrift i overskuelig fremtid. Det er imidlertid ønskelig med noen erfaringer fra de kommende forhandlingene mellom utgiver og CERES så vi får et visst inntrykk av den fremtidige finansielle situasjonen for tidsskriftet.

Forslag til vedtak

1. Styret går inn for at Historisk tidsskrift fortsetter som abonnementstidsskrift også i 2018, men med en intensjon om at Historisk tidsskrift blir utgitt med åpen tilgang fra 2019.
2. Styret gis fullmakt til å starte prosessen med overgang til åpen tilgang våren 2018 hvis styret ser det som ønskelig.
3. I tilfelle vil styret undersøke muligheten for eksklusiv publisering av Historisk tidsskrift på papir og komme tilbake med forslag om dette på neste årsmøte hvis det er hensiktsmessig.